

Materiały do poznania sówek (*Lepidoptera: Noctuoidea: Nolidae, Noctuidae*) wschodniej Polski

Contribution to the knowledge of noctuid moths (*Lepidoptera: Noctuoidea: Nolidae, Noctuidae*) of eastern Poland

JANUSZ NOWACKI

Katedra Ochrony i Kształtowania Środowiska AR w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 159,
60-594 Poznań

ABSTRACT: New localities of 9 noctuid moths species are recorded from eastern Poland. They are new to the Roztocze and the Augustów Primeval Forest.

KEY WORDS: *Lepidoptera, Noctuoidea, Nolidae, Noctuidae*, new records, Poland.

Regiony wschodniej Polski, od Puszczy Augustowskiej po Bieszczady, należą do obszarów kraju najlepiej poznanych pod względem rozszedlenia sówek (*Lepidoptera: Noctuoidea: Nolidae, Erebidae, Noctuidae*). Dość wspomnieć, że fauny sówek: Puszczy Augustowskiej (KOKOT 1995; NOWACKI, RUDNY 1992), Puszczy Białowieskiej (BUSZKO i in. 1996), środkowego Podlasia (NOWACKI, WASILUK 2004), Lasów Sobiborskich na Polesiu Lubelskim (NOWACKI, HOŁOWIŃSKI 1999, 2002), Roztocza (BUSZKO i in. 1996; NOWACKI 1992) czy Bieszczadów i Pogórza Przemyskiego (BIELEWICZ 1973, 1984; NOWACKI i in. 1993) liczą po ponad 300 gatunków. Choć pozornie wymienione obszary wydają się być dobrze poznanymi, to jednak pamiętać należy, że fauna jest dynamiczna i część gatunków zmienia swoje zasięgi występowania.

Poniżej przedstawiono nowe stanowiska kilku gatunków sówek stwierdzonych na stanowiskach w Puszczy Augustowskiej i na Roztoczu. W większości są to nowe gatunki dla omawianych regionów Polski. Wszystkie osob-

niki odłowione zostały na światło i znajdują się w zbiorze autora. Za towarzyszenie i pomoc w prowadzeniu odłowów składam podziękowanie: dr Pawłowi SIENKIEWICZOWI, Darkowi ŁUPIŃSKIEMU i Darkowi WASILUKOWI.

Meganola strigula (DEN. et SCHIFF.)

– Roztocze: Kąty Drugie ad Zamość (UTM: FB51), zbocze Góry Wieprzeckiej, 6 VII 2006, 1 ex.

Gatunek spotykany pojedynczo na obszarze całej Polski (BUSZKO, NOWACKI 2000). Nowy dla Roztocza.

Meganola albula (DEN. et SCHIFF.)

– Roztocze: Biała Góra ad Tomaszów Lubelski (FA79), 5 VII 2006, 6 exx.; Kąty Drugie ad Zamość (FB 51), zbocze Góry Wieprzeckiej, 6 VII 2006, 2 exx.

Gatunek spotykany lokalnie na obszarze całej Polski (BUSZKO, NOWACKI 2000). Nowy dla Roztocza.

Nola cucullatella (L.)

– Roztocze: Biała Góra ad Tomaszów Lubelski (FA79), 5 VII 2006, 1 ex.

Gatunek spotykany pojedynczo na obszarze całej Polski (BUSZKO, NOWACKI 2000). Nowy dla Roztocza.

Autographa buraetica (STAUDINGER)

– Puszcza Augustowska: Rygol (FE57), 17–22 VII 2006, 12 exx.

Gatunek wykazany z Polski dziesięć lat wcześniej na podstawie pojedynczych osobników (NOWACKI 1997). Z Puszczy Augustowskiej wcześniej wykazany jedynie z Brożanego.

Hoplodrina respersa (DEN. et SCHIFF.)

– Roztocze: Wieprzec ad Zamość (FB51), 5 VII 2006, 1 ex.

Gatunek lokalny, występuje na nielicznych stanowiskach o charakterze kserotermicznym na terenie całego kraju (BUSZKO, NOWACKI 2000). Nowy dla Roztocza.

Athetis lepigone (MÖSCHLER)

– Puszcza Augustowska: Rygol (FE57), 17–22 VII 2006, 4 exx.

Gatunek kilka lat wcześniej wykazany po raz pierwszy z Polski na izolowanych stanowiskach na Lubelszczyźnie, Podlasiu i Polesiu (NOWACKI i in. 2001). Nowy dla Puszczy Augustowskiej.

Eucarta virgo (TREIT.)

- Roztocze: Wieprzec ad Zamość (FB51), 5 VII 2006, 1 ex.; Kąty Drugie ad Zamość (FB51), zbocze Góry Wieprzeckiej, 6 VII 2006, 3 exx.
- Puszcza Augustowska: Rygol (FE57), 17–22 VII 2006, 5 exx.

Gatunek wykazujący w ostatnim dwudziestolecu siłą ekspansję w kierunku zachodnim. Aktualnie spotykany na pojedynczych stanowiskach w całej Polsce (BUSZKO, NOWACKI 2000). Nowy dla Puszczy Augustowskiej i Roztocza.

Hydraecia ultima HOLST

- Puszcza Augustowska: Rygol (FE57), 17–22 VII 2006, 5 exx.

Gatunek lokalny spotykany na nielicznych stanowiskach głównie we wschodniej Polsce. Wcześniej wykazany z Puszczy Augustowskiej na podstawie jednego osobnika (NOWACKI 1995).

Arenostola phragmitidis (HBN.)

- Roztocze: Wieprzec ad Zamość (FB51), 5 VII 2006, 1 ex.

Gatunek spotykany nielicznie na obszarze całej Polski (BUSZKO, NOWACKI 2000). Nowy dla Roztocza.

SUMMARY

The study presents new localities of 9 species of noctuid moths found in the Augustów Primeval Forest (UTM: FE57): *Autographa buraetica*, *Athetis lepigone*, *Eucarta virgo*, *Hydraecia ultima* and in the Roztocze (FA79, FB51): *Meganola strigula*, *M. albula*, *Nola cucullatella*, *Hoplodrina respersa*, *Eucarta virgo*, *Arenostola phragmitidis*. Those are mainly the species observed rarely and in small numbers, new to the discussed regions of Poland.

PIŚMIENNICTWO

- BIELEWICZ M. 1973: Motyle Bieszczadów Zachodnich i Pogórza Przemyskiego, Cz. I tzw. *Macrolepidoptera*. Roczn. Muz. Górn.śl., Przyroda, Bytom, 7: 1-170.
- BIELEWICZ M. 1984: Nowe gatunki motyli większych (*Macrolepidoptera*) dla fauny Bieszczadów Zachodnich i Pogórza Przemyskiego. Pol. Pismo ent., 54: 407-409.
- BUSZKO J., KAITILA J. P., JUNNILAINEN J., NOWACKI J., NUPPONEN K., PAŁKA K. 1996: Nowe i rzadko spotykane gatunki motyli w faunie Polski. Wiad. entomol., 15: 105-115.
- BUSZKO J., KOKOT A., PALIK E., ŚLIWIŃSKI Z. 1996: Motyle większe (*Macrolepidoptera*) Puszczy Białowieskiej. Parki nar. Rez. Przyr., 15 (4): 3-46.

- BUSZKO J., NOWACKI J. 2000: The *Lepidoptera* of Poland. Pol. entomol. Monogr., **1**: 1-176.
- KOKOT A. 1995: Nowe dla Puszczy Augustowskiej gatunki sówkowatych (*Lepidoptera, Noctuidae*). Wiad. entomol., **14**: 62.
- NOWACKI J. 1992: Sówkowate (*Lepidoptera, Noctuidae*) Roztocza. Fragm. faun., **35**: 397-414.
- NOWACKI J. 1995: Nowe stanowiska *Hydraecia ultima* HOLST (*Lepidoptera, Noctuidae*) w Polsce. Wiad. entomol., **14**: 255.
- NOWACKI J. 1997: *Autographa buraetica* (STAUDINGER, 1892) nowy dla fauny Polski przedstawiciel sówkowatych (*Lepidoptera, Noctuidae*). Wiad. entomol., **16**: 39-42.
- NOWACKI J., HOŁOWIŃSKI M. 1999: Sówkowate (*Lepidoptera, Noctuidae*) Lasów Sobiborskich na obszarze Polskiego Polesia. Wiad. entomol., **18** (Supl. 1): 1-60.
- NOWACKI J., HOŁOWIŃSKI M. 2002: Sówkowate (*Lepidoptera, Noctuidae*) nowe dla Lasów Sobiborskich na obszarze Polskiego Polesia. Wiad. entomol., **21**: 187.
- NOWACKI J., HOŁOWIŃSKI M., PAŁKA K. 2001: *Athetis lepigone* (MÖSCHLER) (*Lepidoptera, Noctuidae*) a noctuid moth New to the Polish fauna. Pol. Pismo ent., **70**: 271-275.
- NOWACKI J., PAŁKA K., SOSIŃSKI J. 1993: Nowe dla fauny Bieszczadów Zachodnich gatunki motyli (*Lepidoptera*). Wiad. entomol., **12**: 45-49.
- NOWACKI J., RUDNY J. 1992: Sówkowate (*Lepidoptera, Noctuidae*) Puszczy Augustowskiej. Wiad. entomol., **11**: 37-57.
- NOWACKI J., WASILUK D. 2004: Sówkowate (*Lepidoptera, Noctuidae*) środkowego Podlasia. Wiad. entomol., **23** (Supl. 1): 3-54.